

Australian Government

Информации за вакцината AstraZeneca против КОВИД-19

Последно ажурирање: 30 јули 2021

За вакцината

Вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 е вакцина која може да спречи луѓето да се разболат од КОВИД-19. Таа вакцина не содржи жив вирус SARS-CoV-2 и од неа не може да добиете КОВИД-19. Таа го содржи генетскиот код за еден важен дел од вирусот SARS-CoV-2, наречен „шилец“ (spike) протеин. Тој код се внесува во еден безопасен вирус на обична настинка (аденовирус), кој го внесува во вашите клетки. Вашето тело тогаш создава копии на „шилец“ протеинот, а вашиот имунолошки систем научува да го препознава вирусот SARS-CoV-2 и да се бори против него. Аденовирусот е модифициран, такашто не може да се размножува кога ќе се најде внатре во клетките. Тоа значи дека тој не може да се прошири на други клетки и да предизвика инфекција.

Вакцинацијата е на доброволна основа и бесплатна. Пред да се вакцинирате, за сите проблеми или прашања околу вакцинацијата против КОВИД-19 може да разговарате со лицето кое ја дава вакцината и/или со вашиот семеен лекар.

Вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 може да се користи за лица на 18 години или постари. Таа е безбедна и ефикасна. Многу редок придружен ефект е пријавен по примањето на вакцината AstraZeneca против КОВИД-19. Станува збор за синдром на тромбоза со тромбоцитопенија (TTS) што доведува до згрутчување на крвта и ниско ниво на крвни плочки. Користа од вакцинација во голема мера ги надминува ризиците од спомената медицинска состојба. TTS се јавува почесто кај помлади возрасни лица. Затоа, заради намалување на ризикот, Comirnaty (Pfizer) е претпочитана вакцина против КОВИД-19 за лица помлади од 60 години, како и за лица со историја на церебрална синус венска тромбоза (вид згрутчување на крвта во мозокот), тромбоцитопенија предизвикана од хепарин (ретка реакција на лекување со хепарин), идиопатска спланхничка венска тромбоза (згрутчена крв во stomачните вени) или антифосфолипидски синдром со тромбоза.

Користи од вакцинација

Вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 ги заштитува луѓето да заболат од КОВИД-19. Таа особено спречува тешки форми на болеста, хоспитализација и смрт. Вакцината се покажала многу ефикасна и при клиничките испитувања (пред да биде регистрирана за

употреба) и при испитувањата извршени на луѓе вакцинирани во реални околности во Англија и Шкотска.

КОВИД-19 е многу сериозно заболување што може да предизвика сериозна болест кај луѓе на сите возрасти. КОВИД-19 предизвика смрт на милиони луѓе и стотици милиони заразени лица ширум светот. Намалувајќи го ширењето на КОВИД-19, вакцинацијата помага во заштитата и на поединци и на сите луѓе во заедницата

Кој може да ја прими оваа вакцина

Лицата на 18 години и постари може да ја примат вакцината AstraZeneca против КОВИД-19. Comirnaty (Pfizer) е претпочитана во однос на вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 кај лица помлади од 60 години. Меѓутоа, вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 може да им биде дадена на возрасни лица помлади од 60 години ако Comirnaty (Pfizer) не е достапна и ако лицето направило информирана одлука врз основа на разбирање на ризици и користи. Во случај на масовна појава, возрасните лица помлади од 60 години треба сериозно да ја земат предвид вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 ако немаат пристап до Comirnaty (Pfizer).

Ризици од вакцинација

Како со секоја вакцина, после вакцинацијата против КОВИД-19 може да имате некои привремени придружни ефекти. Вообичаени придружни ефекти по добивањето на вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 вклучуваат болка или осетливост на местото на давање инјекција, измореност, главоболка, болки во мускулите, висока температура и чувство на студ. Повеќето придружни ефекти се благи и привремени, и исчезнуваат по еден или два дена. Како со секој лек или вакцина, може да има ретки и/или непознати придружни ефекти.

Тромбоза со синдром на тромбоцитопенија (TSS)

Се чини дека вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 е поврзана со редок придружен ефект наречен тромбоза со синдром на тромбоцитопенија (TSS).

Што е TTS?

TTS вклучува згрутчување на крвта (тромбоза) и ниско ниво на крвни плочки (тромбоцитопенија), и се јавува приближно 4 до 42 дена после вакцинацијата. Згрутчување на крвта може да се појави во различни делови на телото, на пример во мозокот (состојба наречена церебрална венска синус тромбоза или CVST) или во стомакот (идиопатска спланхничка втрбомбоза).

TTS се јавува ретко, но може луѓето да предизвика тешко заболување и да доведе до долгорочна попреченост или смрт.

Механизмот што го предизвикува TTS не е целосно разбран, но е сличен на тромбоцитопенија предизвикана од хепарин (или HIT), што е ретка реакција на лекувањето со хепарин.

Дали некоја група е изложена на поголем ризик од TTS?

Стапката на TTS регистрирана во Австралија и во странство е повисока кај помлади возрасни лица и изгледа дека е почеста кај жените. Меѓутоа, исто така се регистрирани случаи кај мажи и постари луѓе. Сè уште не е јасно дали жените се поизложени на ризик.

Врз основа на досегашните информации, не сме идентификувале ни една претходна медицинска состојба што може да придонесе за појавата на TTS или да ја направат полоша ако до неа дојде.

Дали вакцината AstraZeneca е безбедна за луѓето кои во минатото имале згрутчување на крвта?

Вакцината Comirnaty (Pfizer) се препорачува за луѓето кои во минатото имале една од следните ретки причини за згрутчување на крвта: церебрална венска синусна тромбоза, тромбоцитопенија предизвикана од хепарин, идиопатска спланхничка или антифосфолипидски синдром со тромбоза

Иако во минатото сте имале други видови на згрутчување на крвта, како што е тромбоза на длабоките вени (DVT) или белодробна емболија (PE), или ако имате фактори на ризик за згрутчување на крвта, сепак може да ја примите вакцината AstraZeneca. Нема докази дека кај луѓето кои во минатото имале други видови на згрутчување на крвта постои зголемен ризик од TTS или да бидат уште поболни ако кај нив се јави TTS.

Лицата се следните медицински состојби *можат да ја примат* вакцината AstraZeneca против КОВИД-19:

- Историја на згрутчување на крвта на типични места
- Зголемена тенденција на згрутчување што не е предизвикана од имунитет
- Семејна историја на згрутчување на крвта
- Историја на исхемично срцево заболување или мозочен удар
- Тромбоцитопенија (ниско ниво на крвни плочки) сега или во минатото
- Лица кои примаат антикоагулациска терапија

Вкупната стапка на случаи на згрутчување на крвта не е зголемена во земјите кои широко ја користеле вакцината AstraZeneca. Згрутчување на крвта често се случува во населението, па сите случаи на згрутчување на крвта после вакцинацијата против КОВИД-19 со вакцината AstraZeneca не се поради вакцината. Ако добиете згрутчување на крвта после вакцинација, вашиот доктор може да ви направи тест на крвта за да се утврди причината.

Што ако веќе ја примив првата доза на вакцината AstraZeneca?

Луѓето од сите возрасти кои ја примиле првата доза на вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 без никакви сериозни негативни ефекти, треба да примат втора доза на истата вакцина. Податоците од Велика Британија посочуваат дека ризикот од TTS е многу помал после втората доза, со пријавени 44 случаи од 22,8 милиони дадени втори дози на вакцината AstraZeneca против КОВИД-19. Тоа изнесува стапка од приближно 1,9 случаи на еден милион втори дози (во споредба со пријавениот ризик од 14,8 случаи на еден милион први дози во Велика Британија).

Кој не треба да ја прими оваа вакцина

Вие не треба да ја примите оваа вакцина ако сте имале:

- анафилакса (вид силна алергиска реакција) по примањето на претходна доза на вакцината
- анафилакса по изложеност на која и да е состојка на вакцината, вклучително polysorbate 80
- историја на синдром на капиларно течење of capillary leak syndrome
- TTS настанат по примањето на претходна доза на вакцината
- кој и да е друг сериозен негативен настан во врска со претходна доза на вакцината

Работи што треба да се разгледаат пред вакцинација

Мерки на претпазливост

Луѓето со извесни медицински состојби можеби треба да преземат дополнителни мерки на претпазливост, како што се да останат 30 минути во клиниката каде што ја примиле вакцината заради набљудување или зада се посветуваат со специјалист за алергии. Кажете му на лицето што ве вакцинира ако во минатото сте имале:

- **алергиска реакција на претходната доза** на вакцината против КОВИД-19 или на некоја состојка на вакцината
- **анафилакса при примање на други вакцини или на други лекови.** Установата или лицето кое ве вакцинира може да провери вакцината против КОВИД-19 што ја примате да не содржи состојки кои во другите вакцини или лекови предизвикале анафилакса
- потврдена мастоцитоза со повторна појава на анафилакса за која е потребно лекување

Ако имате **нарушено крварење** или **земате лек за разретчување на крвта** (антикоагулант), кажете го тоа на лицето што ви ја дава вакцината. Установата што ја врши имунизацијата може да помогне да се утврди дали е безбедно да добиете интрамускуларна инјекција и да помогне да се одлучи кое е најдоброто време за добивање инјекција.

Луѓе со ослабен (нарушен) имунолошки систем

Луѓе со нарушен имунитет се тие кои имаат некоја медицинска состојба или земаат лекови што го ослабуваат нивниот имунолошки систем. Кај луѓето со нарушен имунитет, вклучително лицата со HIV, постои поголем ризик од тешка форма на КОВИД-19, вклучително поголем ризик од тешко заболување и смрт.

Австралиската влада силно препорачува луѓето со нарушен имунитет да се вакцинираат против КОВИД-19. Вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 не се однесува како „жива вакцина“. „Носачот“ на аденовирусот е модифициран, такашто не може да се реплицира или да се прошири на други ќелии, па не може да предизвика инфекција. Таа вакцина е безбедна за луѓето со нарушен имунитет.

Клиничките испитувања на вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 не вклучуваа луѓе со нарушен имунитет, но многу луѓе со такви состојби сега се вакцинирани ширум светот. Резултатите од едно клиничко испитување со кое вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 им се дава на луѓе со стабилна инфекција со HIV, се очекуваат наскоро. Не знаеме дали вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 е исто толку ефикасна кај луѓето со нарушен имунитет колку кај остатокот од населението. Постои можност да биде помалку ефикасна, па затоа е важно да се продолжи со други превентивни мерки, како што се одржувањето на физичко растојание по вакцинацијата.

За повеќе информации за користењето на вакцината кај лица со нарушен имунитет видете: [Водич за одлучување за вакцинација против КОВИД-19 за луѓе со нарушен имунитет.](#)

Жени кои се трудни или дојат

Вакцината Pfizer (Comirnaty) против КОВИД-19 се претпочитува за возрасни лица помлади од 60 години, и за жени кои дојат или се бремени. Не треба да престанете да доите после вакцинацијата. Бремените жени кои ја примиле првата доза на вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 може да примат или Comirnaty или вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 како втора доза, иако Comirnaty се претпочитува.

За повеќе информации за употребата на вакцината во текот на бременоста и доењето видете: [Водич за одлучување за вакцинација против КОВИД-19 за жени кои се трудни, дојат или планираат бременост.](#)

Лица со историја на КОВИД-19

Ако во минатото сте имале КОВИД-19, кажете му го тоа на вашиот здравствен работник. Таа или тој може да ве посветува да почекате до шест месеци пред да се вакцинирате против КОВИД-19. Ако сега имате КОВИД-19, разговарајте со вашиот доктор кога е најдобро да се вакцинирате.

Двете марки на вакцина против КОВИД-19 може да се користат кај луѓето кои претходно имале КОВИД-19.

Вакцината AstraZeneca против КОВИД-19 и децата

Вакцината AstraZeneca е само привремено одобрена за користење за лица на 18 години или постари, и не може да се дава на помлади лица. Ризикот од КОВИД-19, особено од тешка форма на болеста, кај децата е помал одошто кај постарите адолесценти и возрасните.

Безбедност на вакцините и пријавување на несакани настани

Администрацијата за терапевтски средства (Therapeutic Goods Administration - TGA) ги проценува сите вакцини во Австралија. Тоа обезбедува дека за некоја вакцина да биде одобрена, таа е безбедна, ефикасна и произведена според многу висок стандард за квалитет. Опис на процесот на одобрување на вакцини против КОВИД-19 е на [веб-страницата на TGA](#).

Безбедноста на вакцините против КОВИД-19 ќе биде постојано надгледувана во текот на програмата на вакцинација против КОВИД-19. Сомнителни несакани ефекти може да бидат пријавени на установата што ја врши вакцинацијата или на вашиот професионален здравствен работник. Тие ќе поднесат официјален извештај во ваше име до министерството за здравство на вашата држава или територија или директно до Администрацијата за терапевтски средства (TGA).

Ако сакате самите да пријавите, посетете ја [веб-страницата на TGA](#) за информации како да пријавите сомнителни несакани ефекти во врска со вакцини против КОВИД-19.